

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

"EL POBRE... CORONADO,"

DE arme! Hij zag zich reeds gekroond en dat ten minste van het keizerrijk van Trebizonde! » Cervantes schreef dit in zijn onsterfelijk meesterwerk, het meesterwerk bij uitstek van de Spaanse literatuur: « El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha ». Het werk verscheen te Madrid in 1604 « El pobre coronado », dat was don Quijote, de ridder van de droevige figuur. Maar was het ook niet een beetje de koning, en was het keizerrijk van Trebizonde eigenlijk niet Spanje?

1. - PHILIPS III

IN 1598 volgde Philips III zijn vader Philips II op. Hij was vroom — men noemde hem don Filipe el Piadoso — maar onbekwaam. Hij liet de regering in handen van zijn « valido » de hertog van Lerma, een oplichter van eerste klasse die met gretige hand de staatskas plunderde. Men zei dat Philips III stierf « zoals Christus tussen de moordenaars ». Hij liet de Spaanse Moren uit Spanje verdrijven. In 1610 werden inderdaad 600.000 flinke boeren naar Afrika gedeporteerd en een derde van het land dat zij bewerkten, werd een woestijn. « Een goddelijke inspiratie » zei Cervantes. Philips III stierf in 1621...

3. - PHILIPS IV

DE zoon van Philips III zou regeren tot in 1665. Hij was gedegenereerd en aartslelijk. Hij liet het regeren over aan de hertog van Olivares, een onbegrepen genie. Philips IV werd de grote genoemd. Catalonië kwam in opstand en werd met grote moeite opnieuw onderworpen. Napels werd op een haar na zelfstandig. De vroegere Portugese kolonies werden ingepalmd door de Hollanders en Portugal riep Johan IV van Bragança tot koning uit. Philips IV wou Portugal opnieuw veroveren, maar werd verslagen te Villa Viciosa. Men kon van hem zeggen « Gij zijt groot, o Philips, zoals de grachten. Hoe meer men van hen wegneemt, hoe groter ze worden »!

4. - DE KONING DER KONINGEN

DE katolieke koning van Spanje betitelde zichzelf « Koning der Koningen, Meester over het leven van zijn vazallen. » Men behandelde hem als een idool. In het paleis was elk gebaar van de koning geregeld door een strenge etiquette. Wanneer zijn koets voorbij reed, waren de gordijntjes toe geschoven. Toen de koning stierf, trok de koningin zich in een klooster terug.

2. - EEN SCHONE DOOD

HET prestige van de koning was groot. Zijn persoon was heilig en hij was het voorwerp van een soort cultus. Niemand mocht hem aanraken, tenzij dan zijn kamerheer en hij stierf er aan! Philips III viel bewusteloos naast de hete brasero en kreeg de roos. Zijn hovelingen moesten machteloos toezien. Zij riepen de kamerheer, de enige die de koning van het vuur mocht wegnemen, deze kwam niet... Een schone dood!

5. - SPANJE IS GROOT

HET Spanje van de XVIIe eeuw was groot, ondanks zijn decadentie. Het was groot door zijn kunstenaars. Velasquez borstelde prachtige portretten van de infanten, die helemaal niet mooi waren. Murillo konterfeitte de Spaanse straatjeugd in verrukkelijke kleuren. Spanje was groot door zijn schrijvers. Cervantes leverde zijn onsterfelijk meesterwerk. Het verschijnen van « Don Quijote » was een historische gebeurtenis.